

Bogdan GEANĂ

Candoare străină, candoarea relegatului

Pe **Andrei Codrescu**, născut la Sibiu în 1946 și emigrat în 1966 în SUA după un periplu internațional, îmi place să îl consider unul dintre „funcționarii” memoriei, un soi de agent secret, cu alibi în toată regula,

departe de țara care tocmai se pregătea să îl ia cu tăvălugul. Dacă prin absurd, într-o bună zi o amnezie universală s-ar instaura ca o ceață peste amintirile sibienilor neaoși, Andrei Codrescu ar fi cel mai în măsură să poarte mai departe mărturia existenței acestui spațiu cosmopolit, care se pregătește să devină în 2007 Capitală Europeană, împreună cu orașul Luxemburg. Fără nici o plăcuță de avertizare la intrarea sa, Sibiu se poate spune că s-a înfrățit cu SUA prin Andrei Codrescu. Continuând dizertația în aceeași termeni utopici, presărați cu umor negru, permiteți-mi să afirm că în anumite circumstanțe de criză, cea mai propice metodă de conservare a valorilor se dovedește a fi exilul acestora.

Ca în toate lucrările sale, eseuri, poezie, analize socio-politice sau proză, și în „**Candoare străină/ Alien candor**”, Andrei Codrescu este tributar (Sibiului) copilăriei sale doar la nivel generic, total diferit de modul în care Ginsberg s-a alimentat în anii tinereții din plinătatea de evenimente locale și sentimentale ale Newark-ului, New Jersey. „Undeva, acolo, în lumea asta există ceva ce America nu va înțelege niciodată, așa că nu are rost să mai insist”, cam astfel se enunță atitudinea lui Codrescu despre țara sa de baștină.

„Am fost modificat ca un costum
Pentru-a cuprinde un bărbat cu mult mai mare.
Devotamentul și motive de spaimă susțin
supradimensionarea
Ca niște grinzi într-o biserică simplă din
Transilvania.”

(À Face)

Colac de salvare, grav mister al însăși ființei sale, România lui Codrescu este ținută sub obroc din motive de sănătate a ființei, și nu neapărat din rațiuni ce ar avea o cât mai mică legătură cu logica; iar atunci când conștientizează, își oferă țara, turistic și comercial, publicului universal sub un display levantin. Andrei Codrescu nu și-a impus nici măcar o nanosecundă să nu comunice nimănui locul obârșiei sale, ci pur și simplu a considerat acest lucru o evidență atât de clară, încât, cochet și totodată eclectic, și-a reprimat tendința de a se victimiza pentru a răzbate. (Îmi stă pe limbă să fac o trimitere la Paul Goma și am senzația că mi-am reprimat-o...) România ca matcă spirituală camuflată ocupă locul central în dezvoltarea ulterioară a marilor nume ale exilului românesc: Eliade, Cioran, Ionesco, Culianu și nu în ultimul rând, Codrescu. Despre relația sa cu Cioran, Andrei Codrescu vorbește lapidar, ca un sfinx al cetății transilvane, scoțând în evidență legăturile sufletești:

„E o întâmplare interesantă. L-am sunat pe vremea când eram la Paris. Am făcut rost de numărul lui de telefon și m-am gândit să-l sun. Firește că l-am salutat în românește. Mi-a răspuns în franceză: „Nu vorbesc limba aia”. Apoi m-a întrebat: „De unde ești?”. Și i-am zis că din Sibiu. „Ei, asta-i

altceva atunci...”, și din momentul acela am continuat pe românește. Apoi ne-am și întâlnit, firește. Numai că atunci când ne-am stabilit o întâlnire, întâmplarea face că mi-am scrântit piciorul, încercând să fac skateboard pe placa fiului meu. Așa că a venit el la mine. Pe vremea aceea stăteam la etajul nouă și în ziua respectivă nu funcționa ascensorul și a urcat pe scări. Când a ajuns, soția mea l-a servit cu vin, însă nu a băut decât apă și, supărat fiindcă a urcat atât, nu a stat de vorbă decât cu fiul meu. Știa să vorbească la nivelul tinerilor. I-a spus tot felul de povești despre Sibiu...”

În volumul de față, Andrei Codrescu își desăvârșește conceptul de patrie, prin metaforice reduceri la absurd și cinism interogativ, dovedindu-și încăodată devotamentul față de beatnici:

“Tu, copil de grădiniță American, iei acasă trupul
mamei tale, părul ei pubian. Ce te faci
dacă mergi acasă și ea nu e?
O, copile, îmi pare rău. Dar ce ți s-a întâmplat?
De ce ești deodată atât de înalt? De ce porți pe
umăr
rachete de baschet? De ce zice pe tricoul tău
HOMO AMERICANUS, cu litere mari cât norii?”
(Tristețe despletită)

Pentru Andrei Codrescu oricare loc pe continent este mai “acasă” decât America, dureros sentiment, câtă vreme elegii de această factură sunt scrise în limba și pe stilul epic al lui Whitman. Citind *Iarna în Istanbul*, tu, cunosătorule de poezie beat-rock vei resimți jalea gnoseologică din *Us and them*, dogmaticul cântec al singurăților celor de la Pink Floyd.

“rămas bun fantezie neagră de emigrant,
tu care noaptea porți ochelari de soare
apărându-ți trupul migrator.
iernile noastre aici se întâlnesc.
tu faci păsările suportabile.”
(Iarna în Istanbul)

“Black and Blue
And who knows which is which and who is who
Up and Down
And in the end it's only round and round and
round”

Citind *Candoare străină*, volumul de poeme semnat Andrei Codrescu, în paralel cu poemele lui **Allen Ginsberg**, similitudinile vor curge gârlă: nume proprii de bărbați, pe de o parte Lucien Carr, William S. Burroughs, Jack Kerouac, Herbert Huncke, John Clellon Holmes și Neal Cassady, pe de altă parte Ted Berrigan, Paul Blackburn, Joel Oppenheimer. Motivele poetice, nu puține la număr, se ancorează cu disperare de raționamentele reci, în stil Whitman, respectiv Kavafis:

“America I've given you all and now I'm nothing.
America two dollars and twentyseven cents
January
17, 1956.
...
You should have seen me reading Marx.
My psychoanalyst thinks I'm perfectly right”
(America)

**
*

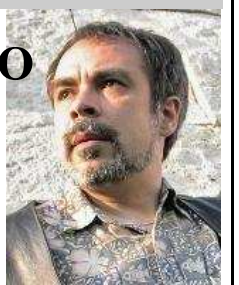
“De opium avem nevoie nu de adevăr.
Asta doar dacă suntem și suntem ținuiți moral de
perete
cu o lance de aur. Sunt
ținuit de fruntea ta, Karl Marx, ca un
fluture pe o fustă”
(Manifest)

Atunci când Andrei Codrescu simte nevoia de a face o trimitere la Levantul ce îi strălucește la capătul imagistic al tunelului – atunci când spui “copilărie” și inexorabil trebuie să spui România – poetul sibian se crispează, în efortul său de a evita topografiile în favoarea universalității. Urmând discursul Ginsbergian, Andrei Codrescu reușește să vorbească despre fanteziile și sexul pubertății levantine pe un ton ce amintește mai degrabă de Kavafis decât de “dorurile” lui Ovidiu:

“Un toast pentru țâța asta. Și așa
urmă el,
un oraș care nu-i sexy e ca otgoanele care zac colo
în portul bătrân de la Marea Neagră
după ce toți lucrătorii docului au murit de
sculament
& statuia lui Ovidiu înecată în praf aplaudă
singură
la vreo anecdotă romană care-a plutit pân-aici
dinspre țărșul turc.”
(Torpoare școlară)

În “*Candoare străină*”, “relegatul” Andrei Codrescu continuă poemele pontice ale lui Ovidiu, vorbind despre țara sa, enigmatic, precum Ovidiu atunci când face enigmatică trimitere la “error”. Un cântec și o greșeală. Un volum elegiac, o candoare relegată...

Virgil TITARENCO

noi bărbații

noi bărbații
suntem niște învinși
priviți capul femeii
are cununa de lauri înaintea ca noi să putem pricepe
despre ce și unde are loc întrecerea
marea întrecere “e în mijlocul vieții tale tăntălăule!
acolo te uiți la ea! pricepi? sub nasul tău”
noi doar ne continuăm rătăcirea
prin labirintul nesfârșit al copilăriei
alergând după umbre și cîini
priviți-i mersul
și sclavă de o ții tot regină îți e
crestăturile călcâielor ei poartă lut de geneză și
must
le simți în căușul palmelor
priviți pântecul ei cupă solomonică de argint
cînd sluțit și-l strînge sau îl lasă s-atârne
pare o procesiune de nașteri
toate gata să facă război cu tine
priviți sânii aceia de durere și foc
făcuți de mâna lui Dumnezeu fascinat de noir
tu bărbatul neschimbat solitar
te sprijini de marele tărșăcop al universului
devii înțelept impotent în același timp
și strigi “femeie! așteaptă-mă și pe mine
că vin”